

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget psykolog

FER sak: 03/18K

Dato: 05.06.18

VEDR.: FAGETISK KLAGESAK

Fagetisk råd, Norsk psykologforening (FER) mottok klagen 24.01.18 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 02.06.18.

Bakgrunn for klagen

Klagen går på at innklaget psykolog har kommet med krenkende uttalelser. Uttalelsene skal ifølge klager ha vært gitt på feil og sviktende grunnlag. Innklaget psykolog er sakkyndig i sak hvor klager har vært tidligere behandler for mor. Vedlagt klagen ligger deler av sakkyndig uttalelse hvor uttalelsene om klager fremgår.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

Saksgang

- 24.01.18 FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem xx
- 26.02.18 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 27.02.18 Innklaget psykolog ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesielle punkter i «Ethiske prinsipper for nordiske psykologer» (EPNP).
- 19.03.18 FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog datert 14.03.18.

Norsk Psykologforening, Kirkegata 2, Postboks 419 Sentrum, N-0103 Oslo
Org.nr. 970 168 419. Tlf. +47 23 10 31 30. Telefaks +47 22 42 42 92. E-post: npfpost@psykologforeningen.no
Bankgiro nr. 8380.08.71932. www.psykologforeningen.no

20.03.18	Redegjørelsen ble sendt til klager med anmodning om innen to uker å kommentere innklagedes redegjørelse.
17.04.18	FER mottok kommentar fra klager datert 07.04.18.
18.04.18	Kommentar fra klager ble sendt innklagede psykolog med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
27.04.18	FER mottok sluttkommentar fra innklagede psykolog datert 24.04.18.
30.04.18	Innklagedes sluttkommentarer ble sendt til klager til orientering.
02.06.18	FER sluttbehandlet saken.

Oppsummering av tilsendt dokumentasjon

i) Klagers brev til FER

I sitt første brev til FER viser klager til at innklaget psykolog skal ha tatt kontakt med ham for å få opplysninger om en av partene i en rettsak gjeldende en barne-/foreldrekonflikt, noe hun skal ha fått. Klager og hans klient skal imidlertid ha vært uenig med tolkningen av klagers uttalelser. Etter ny samtale skal innklaget psykolog ifølge klager ha fjernet dette fra erklæringen. I den sakkyndige uttalelsen kommer imidlertid innklaget psykolog med uttalelser vedrørende klager som klager finner sterkt krenkende. Klager skriver også at de er gitt på feil og sviktende grunnlag. I vedlagt sakkyndig uttalelse fremgår det at innklaget psykolog tok kontakt med klager for en oppklaring av det de tidligere hadde snakket om. Hun skriver: «I denne samtalen framstod han såpass forvirret, at jeg velger å ikke referere ytterligere fra mine telefonsamtaler med han. XX er YY år og pensjonert, men jobber fremdeles med noen pasienter». Klager skriver at dette ikke bør stå om en kollega i en offentlig uttalelse, med en så dårlig og sviktende dokumentering av fakta.

ii) Relevante punkter i «Ethiske prinsipper for nordiske psykologer» (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 26.02.18 og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer. Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

II.3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i. Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Unngåelse av misbruk/skade

Psykologen tilstreber å unngå at psykologisk kunnskap eller praksis blir misbrukt, og tar ansvar for at skade som er uunngåelig og som kan forutses blir gjort så liten som mulig. Psykologen deltar ikke i aktivitet som sikter mot at man med fysiske eller psykiske tvangsmidler (indoktrinering, «hjernevask», tortur) - eller med trussel om slike tvangsmidler:

- *Tvinger noen til å gi opplysninger eller innrømmelser*
- *Presser noen til å avsløre, fornekte eller endre eget eller andres livssyn, politiske, religiøse eller etiske overbevisninger og forsøker aktivt å hindre at psykologisk kunnskap blir anvendt i slike aktiviteter.*

II. 4 Integritet

Psykologen søker å fremme integritet innen forskning, undervisning og anvendt psykologi. Dette innebærer at psykologen opptrer ærlig, upartisk og respektfullt overfor relevante involverte parter. Han/hun forsøker å synliggjøre og klargjøre sin egen rolle i de ulike sammenhengene der han/hun arbeider.

Under hovedpunktene Respekt, Ansvar og Integritet, ba FER innklaget psykolog om å redegjøre for grunnlaget for at hun valgte å referere til klager på den måten som hun gjorde i en sakkyndig rapport der klager ikke var part, og å reflektere rundt konsekvensene av dette for klager. Dersom innklaget psykolog var bekymret for klagers profesjonsutøvelse, ba vi innklaget psykolog om å reflektere over om det var andre handlingsalternativ for å formidle dette.

iii) Innklagedes redegjørelse.

I sin redegjørelse skriver innklagede psykolog at en sakkyndig rapport ikke er å anse som en offentlig rapport, men en taushetsbelagt erklæring kun ment til bruk i en taushetsbelagt sak. Hun stiller spørsmål ved hvordan klager har fått denne da verken hans tidligere klient eller dennes advokat etter eget utsagn skal ha gitt den til ham.

Ifølge innklaget psykolog skal hun første gang hun snakket med klager per tlf. ha redegjort for sin rolle som sakkyndig og hensikten med spørsmålene hennes, og sendt ham en e-post for å dokumentere hvem hun var. Han skal ha opplyst om at han ikke hadde pasientens journal tilgjengelig, men svart på spørsmål og også uttalt seg om tema han ikke fikk spørsmål om. Innklaget psykolog opplyser om at hun på daværende tidspunkt ikke hadde bedt mor om å oppheve taushetsplikten slik at hun kunne drøfte hennes situasjon med klager.

Innklaget psykolog skal senere ha blitt kontaktet av mors advokat med spørsmål om hun hadde snakket med klager. Han skal ha opplyst om at han vurderte å stevne klager som vitne, men at han var usikker da han i samtale med ham hadde fått opplysninger som ikke samsvarte med det hans klient hadde fortalt og han ikke festet lit til klager. Advokaten skal ha gitt uttrykk for at han ikke opplevde at klager hadde oversikt over saken. Ifølge innklaget psykolog var dette bakgrunnen for at hun på ny tok kontakt med klager for å verifisere de uttalelsene hun hadde tenkt å ta med i rapporten slik at det ikke skulle oppstå noen misforståelser. Ifølge innklaget psykolog opplevde hun imidlertid at det var svært vanskelig å få komme til ordet og få oppklart situasjonen. Klager skal ha avvist ting han hadde sagt i den første samtale og også kommet med uttalelser om ting han ikke hadde blitt spurt om, inkludert fars foreldreferdigheter og om tidligere jobberfaringer. Innklaget psykolog skal ha opplyst om at hun ikke ville bruke hans opplysninger i saken. Vedrørende klagers uttalelse om uenighet om tolkningen av hans uttalelser, skriver innklaget psykolog at hun ikke opplevde at klager ville høre på det hun hadde oppfattet og hvordan hun ville bruke det i rapporten. Ifølge innklaget psykolog er hennes hypotese at klager reagerte på bakgrunn av foregående samtale

med mors advokat. Ifølge innklaget psykolog fikk hun tekstmelding fra klager som viste at han hadde tilgang til rapporten samme dag som den ble sendt til sakens dommer og partenes advokater. Han skal der ha gitt uttrykk for mye av det samme som står i klagen til FER.

Innklaget psykolog skriver at hun mener at hun har tatt hensyn til områdene Respekt, Ansvar og Integritet i sin kontakt med klager, gjennom å redegjøre tydelig for sin rolle og mandat, ved å ta kontakt med ham på nytt for å oppklare misforståelser før rapporten ble skrevet, og ved å la være å gå inn i eller kommentere hans uttalelser om andre uvedkommende forhold i rapporten.

Ifølge innklaget psykolog har hun forståelse for at hennes uttalelser virket sårende, men vurderte at hun i noen grad måtte forklare hvorfor hun ikke ville bruke hans uttalelser i rapporten ettersom det var kjent for mor og hennes advokat at hun hadde snakket med ham, og at han opprinnelig stod på vitnelisten i saken. Hun skriver at hun opplevde det som en mild beskrivelse av klager slik hun oppfattet ham per telefon. Ifølge innklaget psykolog ser hun imidlertid at hun kanskje også burde ha gått til fagetisk råd eller andre relevante instanser med sin bekymring for klagers fagutøvelse.

Innklaget psykolog skriver at hennes uttalelser ikke vil få andre konsekvenser for klager enn det som er utdypet og belyst gjennom dette tilsvaret, såfremt han ikke selv bruker rapporten som er strengt konfidensiell i andre situasjoner. Hun gjør oppmerksom på at hans tidligere klient skal ha gitt uttrykk for bekymring knyttet til at klager hadde fått tilgang til rapporten som omhandler svært sensitive tema i hennes, og hennes barns liv. Hun ber om at klager makulerer rapporten omgående.

iv) Klagers kommentarer på innklagedes redegjørelse.

Som svar på redegjørelsen skriver klager at den aktuelle saken oppstod i forbindelse med en foreldrekonflikt hvor han hadde vært behandler for begge parter. Ifølge klager måtte han avslutte sin behandling av den ene klienten grunnet at vedkommende hadde misbrukt hans rolle og tillit i behandlingen. Han beskriver foreldrekonflikten som vanskelig og utfordrende for rettsapparatet. Klager skriver at da innklaget psykolog som sakkyndig tok kontakt med ham, var det hans faglige vurdering at den ene part var klart best skikket til å ta vare på barnet. Han skal ha anbefalt at foreldrene fikk til et samarbeid. Ifølge klager skal barnet ikke har blitt ivaretatt i tilstrekkelig grad slik samarbeidet fungerte. Han skriver at han i sin første dialog med innklaget psykolog mente at han var helt klar og tydelig på denne vurderingen og konklusjonen. Klager opplyser om at det videre forløpet i saken var at han fikk mange uformelle henvendelser om saksinnhold fra begge partene i saken og deres angivelige advokater. Han skriver at manglende formell kontakt og konfliktinnholdet i saken sammen med tidligere dårlige erfaring med samarbeid i forhold til den ene parten, gjorde ham mistenksom og derfor mer og mer forsiktig med å gi informasjon. Han viser til at dette særlig omhandlet taushetsbelagt informasjon som lett kunne misbrukes. Han skriver at han ble ekstra forsiktig da innklaget psykolog ringte for annen gang og ga uttrykk for vurderinger som han hadde delt med henne og som han ikke kjente seg igjen i. Han skal også ha uttrykt klar uenighet med innklaget psykolog sin vurdering. Klager skriver at konflikten og misbruk av hans rolle kan ha blitt oppfattet som usikkerhet, men at han selv mener at han var sikker på vurderingene sine og at de var konsistente med tidligere vurderinger. Ifølge klager var han blitt mer og mer kritisk til sakens manglende formelle ramme, særlig i forhold til han og hans rolle i saken.

Klager skriver i sin konklusjon at han opplever innklaget psykolog sin uttalelse som uheldig og at vurderinger av kollegaer ikke må gjøres på så tynt grunnlag. Ifølge klager aksepterer han innklaget psykolog sin beklagelse og anser saken som avsluttet.

v) Sluttkommentarer fra innklagede

I sine sluttkommentarer skriver innklagede at hun ikke har ytterligere kommentarer utover sin tidligere redegjørelse, og at hun tar klagers konklusjon til etterretning.

FERs vurdering og konklusjon

FER anser det som viktig at psykologer er bevisst hvordan de uttaler seg om andre personer både muntlig og skriftlig. Ut fra den informasjonen som fremkommer kan ikke FER se at uttalelsene vedrørende klager som fremgår i den sakkyndige uttalelsen var nødvendige og relevante for den aktuelle saken. FER vurderer at valget om å ikke bruke informasjon fra klager kunne ha blitt begrunnet på annen måte. Dersom innklaget psykolog var bekymret for at klagers alder og helsetilstand ikke gjorde ham i stand til å utøve sitt yrke på en forsvarlig måte, burde dette ha blitt formidlet på annen måte enn i en sakkyndig uttalelse. FER viser til at helsepersonell er pålagt å melde fra om forhold som oppfattes som uforsvarlig.

Vedtak: 5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtak fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Maria Norheim, nestleder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard